

Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin Măgălaș
 Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Cămin
 Editura Tipo MC, Oradea - 2020

Cartea Mea e și a Ta!

ISSN 2734-6889
 ISSN-L 2734 -6889

Epopeea Viteazului Mihai (II)

Ing. Angela FAINA

„Nu-mi las nimănui țara și neamul nici mort !”

Calitățile personale și caracterul puternic al lui Mihai Vodă, Domnul Țării Românești

Povestea destinului său, ce poartă pecetea vremurilor de atunci, e scânteietoare, tumultuoasă și fabuloasă. Mihai, un tânăr român inteligent și ambițios, visează o mare țară românească pe care s-o ocrotească de vitregiile vremii, pe care le-a cunoscut de mic copil. Povestea de dragoste dintre el și țara sa, are o aură mitică, peste cursul istoriei. Ca și în basmele populare, el este Făt Frumos ce se luptă pentru dreptate și adevăr. Tot el este și Arhanghelul Mihail, hotărât să apere cu spada mântuirii, pe toți creștinii. El își apără țara bătută de sărăcie și atacată mereu de lăcomia hoardelor otomane și tătare. O poveste despre fidelitate și curaj, despre demnitate și putere de sacrificiu, despre omenescul ascuns în tragedia uneltirilor, încheiată dramatic.

Un bărbat și o poveste deosebită, pe care trebuie să o cunoască cât mai mulți, români și străini, pentru că pune în lumină simboluri sacre, mari sacrificii personale și sentimente de înalt patriotism. Toate documentele și cronicile acelor vremuri, vorbesc de un "poet al paloșului", un erou pe câmpul de luptă, atacând fulgerător dușmanul turc; este vorba despre Mihai Voievod Viteazul.

Datorită parcursului său, multe personalități ale vremii sale, sunt preocupate să-l cunoască, să-l descrie sau să-l caracterizeze pe Mihai, odată ajuns în scaunul domniei.

Era un bărbat frumos, înalt, drept, semeț, construit armonios. Avea ochi negri, pătrunzători.

Jean A. Vaillant, istoric francez, precizează: "un bărbat falnic și deosebit de arătos (....) Mihai era bine făcut la corp, frumos, de talie înaltă, dar cu o figură uscată, avea privirea vulturului, curajul leului, șiretenia vulpii și credința lui Iancu de Hunedoara."

Istoricul englez Richard Knolles, contemporan cu Mihai, scria: "este cunoscut în sânul poporului pentru calitățile personale și înălțimea staturii sale; la fel, pentru dragostea față de țară, pentru amabilitatea sa față de egali și generozitatea față de inferiori, pentru dreptatea conduitei sale, constanța și bunătatea sa către aceștia și pentru alte virtuți nobile ale gândirii sale eroice și a înclinării sale naturale pentru înfăptuiri în problemele mari, pentru înțelepciunea sa adâncă și prevederea sa rapidă, pentru cuvântul dulce și plăcut, evitarea oricărei afectări, foarte darnic către toți oamenii buni și a cărui faimă sporea tot mai mult."

Obeliscul ridicat pe plaiurile natale ale lui Mihai Viteazul
 Efigie de bronz, sculptură Arthur Hoffman 1997
 Localitatea Giurgeni, la 5 km de fostul Târg de Floci, județul Ialomița. Imagine luată de pe smv.ro

Cronicarul silezian Baltasar Walther îl caracteriza din punct de vedere fizic astfel: "vestit tuturor...prin frumusețea armonioasă a trupului și prin statura sa mândră". El mai spune că: "Mihai-Vodă era vrednic de lauda cea mai mare prin virtuțile cele mai alese și pornit chiar din fire să săvârșească isprăvi grele, ca și pentru cuvântul său, care fără pregătire dinainte, îi ieșea din gură blând și înțelept."

Portretul lui Mihai Viteazul care îi subliniază frumusețea fizică
Imagine luată de pe historia.ro

El este caracterizat de cei din vremea sa ca fiind "un bun creștin, cu milă pentru săraci și cu frică de Dumnezeu, avea o inimă deschisă și lipsită de răutate."

Nicolae Bălcescu ni-l descrie astfel pe Mihai: "Un bărbat ales, vestit și laudat, pentru frumusețea trupului său, prin virtuțile lui mari și felurite, dragostea către patrie, îngăduința către semeni, omenia către cei mai de jos, dreptatea către toți deopotrivă, prin sinceritatea, statornicia și dăruirea ce împodobeau mult laudatul său caracter."- "Istoria românilor supt Mihai Voievod Viteazul"

El a fost prezentat într-o scrisoare, la 11 iunie 1598, de către comisarii imperiali ai Casei de Austria, Ștefan Szuhay și Nicolae Istvánffy, ca fiind de o "distinsă frumusețe și dreaptă purtare a trupului" "frumos la trup, de statură înaltă, părul și barba negre, fața negricioasă și severă, plăcut la vorbă, care-i curgea ca izvorul, stângaci, și reputat viteaz."

Mihai nu a fost crescut la curtea domnească cu rigori și cutume severe. Sufletul lui nu a fost educat în spiritul urii și egoismului dinastic. El și-a trăit anii de tinerețe printre oameni simpli, din popor, printre negustori și țărani. Era un om bun, corect, cinstit, uman și plin de dragoste pentru toți cei din jurul său. Se stăpânea cu o ușurință naturală de la orice exces. Postea miercurea și vinerea: câteodată, post negru, adică nu mânca nimic până după apusul soarelui. Era modest și trăia în lipsuri franciscane. Crescut fiind printre oameni simpli, încă de mic, în sărăcie chiar, în eforturi susținute pentru a-și câștiga existența încă din pruncie, sărea în ajutorul celor săraci, le înțelegea lipsurile și le alina cum putea, zilele.

Naturalețea lui Mihai vine, cu siguranță, din cele trăite zi cu zi, în anii devenirii sale. Crescut fără tată, Mihai era un bărbat dintr-o bucată. Făcuse comerț cu vite, apoi cu giuvaieruri, a intrat de tânăr în contact cu lumea pestriță, dar dinamică și provocatoare a comercianților greco-levantini și turci din porturi, bazaruri și târguri, de la care a avut multe de învățat; și bune și rele. În lumea comercianților balcanici, a deprins greaca, turca și tătara, cunoștințe ce-i vor folosi de minune în toate situațiile ce i se vor ivi în viitor. A învățat să călărească, să gonească cirezile de vite să-și cultive și forța fizică; toate acestea îl vor face mai târziu, un excelent și puternic cavaler pe câmpul de luptă.

Spirit întreprinzător, ambițios, tentat de a se înălța în ochii lumii, a strâns averi, pe care le-a păstrat cu grijă. Îi vor folosi de minune, în curând. Dând dovadă de un comportament agreabil și prezentându-se ca un tânăr inteligent, cu alese calități, a intrat în atenția și în sufletul mării boierimi muntene. Prin felul său natural de a fi, prin franchețea sa, a cucerit inimile tuturor.

Localitatea Giurgeni, Județul Ialomița. Omagiu lui Mihai Voievod, născut pe aceste meleaguri.

Obelisc, efigie bronz Mihai Viteazul. Sculptor: Arthur Hoffman; 1997. Imagine luată de pe smv.ro

Astfel, a devenit omul curajos și pragmatic, mereu egal cu sine însuși, de care se minunau spionii și cronicarii creștinătății în epistolele lor, trimise din Țara Românească la Alba Iulia, la Praga, la Viena, Roma sau Madrid, etc.

"S-a înălțat din treaptă în treaptă, încet dar sigur, în mijlocul boierimii oltene, ca un om de țară ce cunoștea necazurile și lupta îndărătnică a lumii de pe atunci. Astfel, îl înțelegeam mai bine pe Mihai, zbuciumul sălbatic al sufletului său, necizelat de curțile domnești și legăturile lui, cu cercurile grecești de la Constantinopol. Astfel, prin această trăsătură de caracter, a fost copilul țării, provenit din straturile ei, adânci. În această lumină vedem un alt Mihai, mai uman și mai viu, care nu e scăzut prin nimic"- așa cum îl descrie, magistral, P. P. Panaitescu, pe Vodă Mihai.

O altă caracteristică a lui Mihai, era prudența, calmul și profunzimea sa, în analiza lucrurilor; nu era pripit în a trage concluzii. Adâncimea analizei, l-a ajutat în poziția sa de viitor lider, când trebuia să tragă concluzii referitor la

evenimente, fapte și idei, fără grabă, la rece, cu mult realism, realismul vieții pe care a trăit-o.

Mihai era un domn al epocii moderne, știa trei limbi străine, fiind umblat înainte de domnie prin multe din țările Europei de vest, cu diverse misiuni, pe vremea când ocupa funcții importante în perioada domnilor anteriori lui.

În anul 1583, el se afla într-o misiune, trimis de domnul țării, Mihnea Vodă, în Dalmația, la Dubrovnic, unde s-a familiarizat cu viața și obiceiurile europene. Avusese multe drumuri în tinerețea lui și în țările balcanice, apoi la Istanbul și în Turcia asiatică, fiind la curent cu practicile, regulile și cu filozofia de viață ale locuitorilor din aceste zone. Ivan Ignatievici Malîșevski, profesor la Academia teologică din Kiev, susține că "Mihai are educație greacă primită de la grecii din Țarigrad."

Deci avea un orizont larg, era receptiv la nou, acumula cu interes noi cunoștințe, făurindu-și o cultură a epocii, care i-a folosit atât în tratativele cu turcii cât și cu creștinătatea.

Judeca cu o repeziciune uimitoare. Analiza orice situație până în cele mai mici amănunte. Voia să știe tot ce se petrece. Îi plăcea să fie bine informat și din surse sigure. Cel care îi dădea o informație trebuia să răspundă așa zis "cu capul" de exactitatea ei. Nu permitea șoapte la ureche și era aspru cu cei care lansau zvonuri, țeseau intrigi sau inventau neadevăruri. Când lua o hotărâre sau judeca o situație, trebuia să fie bine informat, consultându-se cu oamenii săi de încredere, ca să le audă părerea. Când dușmanii loveau în el, fără ca el să poată răspunde, îi scăpărau ochii de mânie.

Mihai știa că totul are un preț. Mai știa că drumul de eliberare și de regenerare morală a unui popor nu se poate parcurge peste noapte. O biruință nu se poate câștiga din victorii ieftine, ci numai din răbdare, educație, cunoaștere și sacrificii de durată din partea alor săi, din partea neamului întreg. De aceea, se va înconjura de oameni credincioși scopului său și va atrage toată țara în lupta pentru eliberarea de sub oprimarea turcă. Boierii filoturci vor fi îndepărtați și chiar eliminați, dovedindu-se a fi trădători de neam și țară.

Avutul său îl dădea pentru lupta națională, bisericilor și pentru a ajuta pe cei în nevoie.

Era de o credință și convingere neștrămutate în misiunea pe care o avea de împlinit.

Avea în el un magnetism din orbita căruia nu te mai puteai elibera. Se spune că avea o fire mai mult împărătească decât domnească. Era pe pământ și parcă nu era. Întreaga lui ființă ardea ca o flacăra ce mistuia în interior probleme și gânduri greu de descifrat, dar așa de naturale pentru cel care înțelegea misiunea lui pe pământ. Naturalul și supranaturalul se oglindeau în întreaga lui ființă.

Era om și împărat !

Flăcările mistice din privirea lui dădeau oștenilor și credincioșilor săi, arme sufletești nebănuite, care se înălțau până la devotament și sacrificiu.

Mihai obține mult doritul titlu de Domn și se instalează în scaunul voievodal al Țării Românești, la București

După ce se stabilește în Oltenia, în urma căsătoriei, Mihai reușește să atragă în jurul său o puternică grupare boierească, ce îl va ajuta mai târziu să urce pe tron; boierii olteni, pe care și i-a făcut prieteni și care îi erau apropiați și datorită relațiilor sale de familie.

Mihai a obținut tronul Țării Românești în septembrie 1593, cu sprijinul lui Andronic Cantacuzino, vărul său, după tată, un boier foarte bogat. Acesta era vistier al Moldovei și ban al Craiovei. După ce a ocupat aceste două funcții, a fost numit capucheaie la Constantinopol, ca reprezentant diplomatic al Valahiei și al Moldovei la sultan. Prin funcția sa, acesta a dobândit o mare influență la Poarta Otomană, el având posibilitatea de a sprijini pe unii sau pe alții din pretendenții la scaunul domnesc. Patriarhul Constantinopolului, Ieremia, spunea în 1593 că "Andronic Cantacuzino are acum o mare trecere la împărăție".

Andronic Cantacuzino îi intermediază lui Mihai intrarea și susținerea la sultanul turc, Murad al III-lea pentru a fi numit ca domnitor. El ajunsese să devină în același fel ca tatăl său, Mihai Cantacuzino, "făcător de Domni", datorită averii pe care o strânsese și influenței deosebit de mari pe care o avea la Poarta Otomană. Cu bani grei și multe daruri bine plasate, el obține numirea lui Mihai în funcția de domn al Țării Românești. Dintr-o scrisoarea a lui Andronic din 14 noiembrie 1593, către Petru Șchiopul, care era pretendentul la domnie în acei ani în Valahia, reiese că Andronic a fost cel care l-a înscăunat domn pe Mihai:

"Până acum, am păstrat Țara Românească pentru Domnia Ta, însă văzând cerințele vremii și zăbava din partea Domniei Tale și văzând firea cea rea și ticăloasă a lui Alexandru voievod și intrigile lui, pe care nu le-am mari putut suporta, m-am încumetat și eu și l-am făcut domn al Țării Românești pe banul Mihai; l-am preferat, socotind că el este mai bun decât ceilalți boieri vicleni care nu arată să fi moștenit ceva de la părinții lor, căci toți sunt mincinoși din fire, niște intriganți și cu totul nepricepuți la treburile țării din toate punctele de vedere. Însă prin banul Mihai s-a mulțumit nenorocita țară și au mulțumit lui Dumnezeu, care i-a învrednicit și le-a dat un astfel de păstor bun și creștin și iubitor de săraci și cu frica lui Dumnezeu.." și l-am făcut domn, care țara îmi mulțumește mult pentru dansul." Autorul acestor rânduri, Andronic Cantacuzino, este convins că Mihai "este vrednic să păstorească un popor mai bine decât alții".

Într-adevăr, țara suferise mult în perioada domniei lui Alexandru cel Rău, când acesta trimitea Porții Otomane un bir uriaș, neavând o atitudine fermă față de abuzurile turcilor și pedepsind fără clemență boierii, dacă aceștia reclamau vreo neregulă făcută de aceștia. Dările s-au înmulțit, populația și boierimea, cu toții, îl doreau plecat de pe tron.

În obținerea domniei, Mihai a fost sprijinit și de către Sigismund Báthory, care aflându-se la cârma Ardealului, și având relații bune la Curtea reginei Angliei, l-a rugat pe agentul englez la Poarta Otomană să-l sprijine și el, pe Mihai, fapt ce s-a realizat. De Sigismund Báthory îl lega, pribegia sa în Ardeal, când a fost urmărit de Alexandru Vodă. Aici a stat două săptămâni, ascuns de către principele transilvan, până la plecarea lui la Constantinopol.

Mihai a fost sprijinit și de patriarhul ortodox de la Constantinopol, de marii negustori turci, greci și armeni, etc., aflați în capitala imperiului, cunoscuți și prieteni de-ai lui Iane Cantacuzino și Mihai Cantacuzino (Șaitanoglu), unchiul său, care avea un cuvânt ce trăgea greu, în balanța deciziei sultanului.

Marii negustori creștini și clerul ortodox din Fanar, un cartier creștin al Constantinopolului, susțineau mișcarea de eliberare a creștinilor și aveau mari speranțe în viitoarea domnie a lui Mihai. Ei sperau că el este capabil să dea un suflu nou, întăritor și încurajator mișcării antiotomane care se întrezărea în Balcani.

Având de la bun început sprijinul lui Iane Cantacuzino și apoi al boierilor olteni, al lui Andronic Cantacuzino vărul său, plus sprijin extern al fețelor bisericesti din Fanar și al unor influenți agenți externi, Mihai este numit domn.

Până la întoarcerea lui Mihai în țară, sarcina conducerii acesteia și a pregătirii înscăunării lui Mihai, i-a revenit lui Stroe Buzescu. Spre mijlocul lunii octombrie 1593, Mihai intră în București înconjurat de creditori, dar încărcat de datorii.

El este bine primit în scaunul său de domnie, de toată țara, încă de la început.

Cronica oficială a domniei sale, a fost scrisă de marele logofăt, cărturar și cronicar, Teodosie Rudeanu, persoană de mare încredere a lui Mihai. Voievodul valah a domnit opt ani, dar aceștia au fost intenși, plini de evenimente atât pe plan intern cât și extern, antrenând în elanul său, și alte neamuri, dând un nou suflu eroic prin acțiunile sale, marilor și influențelor state europene în lupta antiotomană. Această cronică a fost apoi tradusă în latină și publicată în anul 1599, la Görlitz. În anul 1861, Alexandru Papiu Ilarian, o publică în "Tezaur de momente istorice"-București 1862-vol. I

Această lucrare este o premieră în istoriografia noastră; e prima cronică detaliată și completă a unui domnitor, scrisă de un cărturar, în timpul anilor de domnie a unui conducător de stat român.

Mihai Vodă se instalează în cetatea de scaun a voievozilor munteni, București, sprijinit de marii boieri printre care frații Buzești, care doreau o politică fermă împotriva oprimirii otomane.

În poezia "Imnul lui Mihai Viteazul" din volumul "Imnele Transilvaniei" - București, 1978, Ioan Alexandru îl evocă pe Mihai în versuri impresionante, adânci și emoționante. Lui, Voievodului cu nume de arhanghel, autorul îi dedică acest imn, de o mare frumusețe și profunzime.

Imnul lui Mihai Viteazul

.....
Acum te văd, cucernic voievod în țara mea născut
Spre izbăvire, la trup osos și-un mers împărătesc
Deschide calea către nemurire. Ager în ochi
Și capul luminat cu nasul drept și nara
Tremurândă, când aerul pătrunde de pe munți
Să dea de urmă leului la pândă.
Hlamida-mpărătească pe umeri s-a vărsat,
Cu purpuriul jertfitor de sânge. Vrejul
Nădejzii verde-ntredeschis, jur împrejurul
Pieptului te strânge. Barba răsăriteană se scaldă
Pe obraz, în troaca seacă-a fălcilor spre tâmplă,
Urechile subțiri de diamant, aud prin munți și mlaștini
Ce se-ntâmplă. Fruntea-i departe naltă cu osul
Mlădiet, sprâncenele aripe din cuibare,
Scăpate-n zbor de vulture-n priveghi,
Când noaptea scapă câte-o fulgerare
Calci drept cu calul din tine slobozit
Să poți mai iute patria străbate,
Potcoava sură-n cremenea din munți,
Arată-n noapte drumul pentru gloate.

Mihai Viteazul -Constantin Lecca-desen
Imagine luată de pe ro.wikipedia.org

Curțile Domnești unde și-a desfășurat activitatea politico-diplomatică Voievodul Mihai

În acei ani, în "această tristă perioadă a istoriei, când popoarele erau vândute sau schimbate ca și mărfurile..." se derulau evenimente îngrijorătoare pentru neamul românesc.

Această instabilitate și amenințare externă, a făcut ca domnitorii să folosească drept reședință domnească atât Curtea de la București, cât și Curtea voievodală de la Târgoviște, ambele ridicate cu secole în urmă.

Curtea de la Târgoviște, sub poale de munte, era bine amplasată și mai bine apărată în calea atacurilor hoardelor turcești și tătare.

Bucureștiul situat în câmpie, era mai expus năvălirilor, dar era necesar un punct fortificat în acea zonă, pentru a controla năvălirea cotropitorilor și a-i opri din goana lor, pentru a rămâne mai protejată Curtea Voievodală de la Târgoviște. Era o fortificație ce trebuia să bareze asaltul dușmanilor spre inima Munteniei.

În aceste palate voievodale, locuri de mare însemnătate istorică pentru neamul românesc, domnitorii au dus o intensă activitate de organizare a țării, pe toate planurile. Aici vor funcționa Divanele Domnești, aici se vor decide hotărâri importante pentru soarta și viitorul țării, aici se vor emite scrisori diplomatice la toate marile Curți imperiale și regești. Tot în aceste Cetăți de Scaun, se vor primi solii, trimișii diplomati și delegații străini, se vor face serbări și petreceri domnești, cu invitați de peste hotare și se vor derula plimbări în parcurile și grădinile palatelor, alături de personaje importante ale vremii.

Aceste Curți, încă ne mai vorbesc și astăzi, prin descoperirile arheologice ce s-au făcut și care se vor mai face în viitor. Ele ne povestesc despre viața tumultuoasă a acestor locuri pe unde și-au purtat pașii, sau pe unde au trecut solemn, domnițe în trusouri de gală, alături de prinți și domnitori înfășurați în mantii de purpură, apăsați de conduita impusă de rigorile severe ale protocolului Curții.

Săli de Ceremonii, săli spațioase ale Sfatului Domnesc, curți interioare bine protejate și amenajate, săli de dans, grădini, camere de zi, dormitoare, băi, apeducte, turnuri și pivnițe, cândva pline cu vin de Drăgășani, Ștefănești și alte podgorii renumite, indică măreția și prosperitatea fostelor palate.

Poate că în aceste săli de palat sau în plimbările sale prin grădinile Curții Domnești, Mihai, îngândurat, țesea planuri antiotomane, sau visa la țara sa, mare, unită, a întregului său neam.

Pentru a pune în lumină viața Voievodului Mihai, sub toate aspectele sale, putem să-i călcăm pe urme, în Curțile Domnești, unde a trăit și a activat cu atâta eficiență și dăruire pentru binele neamului său. Aici s-au desfășurat acțiuni și evenimente deosebit de importante pentru istoria țării noastre; s-au țesut planuri războinice, s-au stabilit strategii politice, etc.

În aceste Cetăți de scaun, în timpul domniei lui Mihai, se va scrie prima cronică din timpul vieții unui domn român; cea scrisă de logofătul Teodosie Rudeanu, referitoare la domnia lui Mihai Viteazul.

În timpul anilor de domnie ai lui Mihai, în aceste palate, se va continua desfășurarea de multiple și vii activități pe toate planurile: politic, militar, social, cultural, etc.

Mihai emite documente și scrisori și din alte localități unde își stabilește tabere de luptă, popasuri și locuințe temporare. Acestea, nu erau puternic fortificate la sosirea lui Mihai Vodă, deci nu prezentau siguranță maximă; de exemplu, cele de la Ploiești, Caracal și Gherghița. Unele din ele vor fi întemeiate, iar altele vor fi întărite și dezvoltate în perioada domniei lui Mihai, pentru a corespunde nevoilor și standardelor unei reședințe domnești bine apărată.

La Ploiești se va stabili o vreme în 1598-1599, când va pregăti intrarea tumultuoasă spre Ardeal, iar din Caracal, va scrie scrisori Casei de Austria și altor duci și regi europeni, raportând evenimentele cavalcadei sale victorioase în Balcani.

Cetatea București numită și Cetatea Dâmboviței. Ea constituie nucleul viitoarelor palate voievodale, mereu lărgite și renovate de-a lungul timpurilor. Imagine luată de pe muzeul bucureștiului.ro

Va urma